

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Literary-Cultural

ادبی - فرهنگی

همایون "باختریانی"

۱۷ سپتمبر ۲۰۱۶

تصحیح، تنظیم و شرح لغات: خ. معروفی

دیوان

"عبدالله شهاب ترشیزی هروی"

۱۵۰

مُقَطَّعات

۵۱

پند دادن نادان

شبی به مجلس علامه زمین و زمان
زبان گشاد به تعرض، جاهلی با من
بدان دلیل، که هرگز به اختیار امور
کنون غنی ترم از مردمان دانشمند
چو دید صاحب مجلس به بحر جهلش غرق
به رُو فتاده سفیهی، ز جوی می خورد آب
ز راه پند، حکیمش بگفت: کاین عادت
سفیه از سر حیرت سؤال کرد از وی
سخن ز سیر قمر رفت و سعد و نحس نظر
که نیست این سخنان هیچ یک، مرا باور
نکرده ام ز نظرهای نحس، هیچ حذر
که خورده اند به تحصیل علم، خون جگر
خطاب کرد، که ای عاری از لباس هنر
بدان صفت، که بود رسم گاو و شیوه خر
ز درد معده ترا افگند، به رنج و خطر
که معده چیست؟ که نشنیده ام به عمر اندر
بخور بخور، که ترا نیست هیچ گونه * ضرر

شبی به مجلس علامه زمین و زمان
زبان گشاد به تعرض، جاهلی با من
بدان دلیل، که هرگز به اختیار امور
کنون غنی ترم از مردمان دانشمند
چو دید صاحب مجلس به بحر جهلش غرق
به رُو فتاده سفیهی، ز جوی می خورد آب
ز راه پند، حکیمش بگفت: کاین عادت
سفیه از سر حیرت سؤال کرد از وی
سخن ز سیر قمر رفت و سعد و نحس نظر
که نیست این سخنان هیچ یک، مرا باور
نکرده ام ز نظرهای نحس، هیچ حذر
که خورده اند به تحصیل علم، خون جگر
خطاب کرد، که ای عاری از لباس هنر
بدان صفت، که بود رسم گاو و شیوه خر
ز درد معده ترا افگند، به رنج و خطر
که معده چیست؟ که نشنیده ام به عمر اندر
بخور بخور، که ترا نیست هیچ گونه * ضرر

^۱ الف. در اختیار امور
^۲ * درین قطعه ترشیزی تنجیم و اثرات سعد و نحس ستارگان را بالای بشر تائید می کند، اما نظر به قطعات دیگر می توان گفت: که وی خود معتقد به اثرات آسمان بر سرنوشت بشر نیست و راقم تمام افعال آدمی را اراده پروردگار می داند. (مهمتم)